

ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

[Διὰ τὸ ἐκδοθέν πανηγυρικὸν τεῦχος τὸν 'Απάντων τοῦ Σωλωμοῦ ἐπὶ τῇ δικαιονταστηίᾳ ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ ἔθνικοῦ παιώντοῦ δ. κ. Γ. Ξενόπουλος γράφει εἰς τὰ «Παναθήναια» μεταξὺ τῶν ἀλλῶν, καὶ τὰ ἑξῆς].

« . . . Ἡ σημαντικωτέρα συμβολὴ εἰς τὸ πκνηγυρικὸν αὐτὸν Τεῦχος, εἶναι, νομίζω, δύο ἄρθρο τοῦ γνωστοῦ ζακυνθίου ἱστοριοδίφου καὶ Λεωνίδη Χ. Ζώη. Τὸ ἐπιγράφεται «Ἴστορικὴ σημειώσεις περὶ τῆς οἰκογενείας Σολωμοῦ»—τὸ ἄλλο «Διονύσιος Σολωμός». Καὶ τὸ διό, πολὺ μελετημένον, γεμάτα ἀπὸ δοκούμεντα πολύτιμα, μᾶς διδάσκουν πολλά, ἡγινωστα ταῦχον μέχρι τοῦδε καὶ ἐνδικρέροντα. Μενούχον μεν παραδείγματος γάριν, ὅτι ἡ ἀριστοκρατικὴ οἰκογένεια Σολωμοῦ εἶναι ἀρχαιοτάτη, ὅτι κατάγεται ἐκ Σαλέρνου τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας καὶ ὅτι τῷ 715 ἐγκατεστάθη εἰς Ιενετίκην. Ἀγνωστον κατὰ ποῖον ἀκριβῶς χρόνον, ἀλλὰ πάντως πρὸ τοῦ 1372, μία παραχρυᾶς τοῦ οἴκου τούτου μετεργεύη εἰς τὴν Κρήτην. Τῷ 1669, δύο οἰκογένειαι Σολωμοῦ, ἡ τοῦ Ηέτρου καὶ ἡ τοῦ Νικολάου, μίδην τοῦ Φραγκισκοῦ, μετηνάστευσαν εἰς Ζάκυνθον, ἐνεγράφησαν εἰς τὴν χρυσόβιβλον καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν εἰσήχθησαν εἰς τὸ συμβούλιον τῶν Εὐγενῶν. Ὁ Νικόλαος εἶχε καὶ ἀδελφὸν Δημήτριον. Ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Δημητρίου τούτου κατάγεται ὁ ἔθνικος ποιητής.

Ἡ ἀκριβῆς ἡμερομηνία τῆς γεννήσεως τοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ δὲν εἶναι γνωστή. Οὔτε ἡ φιλοπονία τοῦ κ. Ζωη δὲν καταρέθωτε νά τὴν ἀνακαλύψῃ, ἀλλ' οὕτε πιστεύω νά ὑπάρχῃ πουθενά γραπτὸν μνημεῖον περὶ αὐτῆς πρὸς ἀνακαλύψιν. Σώζεται μόνον τὸ γνωστὸν βιοπτιστικὸν τοῦ ποιητοῦ, μὲ χρονολογίᾳ 1798 Ιουνίου 8, ἀναφέρον ὅτι τὸ βρέφες ἡτο μηνῶν δύο. Ἐκ τούτου ἐξαγομεν, ὅτι ὁ Διονύσιος Σολωμός ἐγεννήθη τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Ἀπρίλιου τοῦ ἔτους 1798.

Ο Διονύσιος Σολωμός ἡτο μίδης φυσικὸς τοῦ κόμητος Νικολάου Σολωμοῦ καὶ τῆς Ἀγγελικῆς Νίκλη. Κατὰ τὸ ἔθιμον τῶν ζακυνθίων εὐγενῶν τῆς ἐποχῆς ἔκει νης, ὁ κόμης Νικόλαος, ἐκτὸς τῆς νομίμου του συζύγου — Μαρίένας Κάκνη, ἀποθανούσης τῷ 1802,— εἶχε καὶ ἄλλην εξ ἀριστερῆς χειρός, ἐκ τῆς ὁποίας ζώσης τῆς νομίμου, ἐγεννήθησαν δύο μίδη, ὁ Διονύσιος καὶ ὁ Δημήτριος. Την Ἀγγελικὴν Νίκλη ὁ Νικόλαος ἐστεφνώθη τὴν παραμονὴν ἀκριβῶς τοῦ θυνάτου του—27 Φεβρουαρίου 1807,—θέλων οὕτω νά νομιμοποιήσῃ τὰ φυσικὰ του τέκνα, τὰ ὅποια προσφανῶς ἥγκαν περισσότερον τῶν γγητίων.

Καὶ εἰς αὐτὰ κατέλιπε διὰ διεύθυνκς δικῆν του σχεδίον τὴν περιουσίαν. Ή διαθήκη τοῦ πατρὸς του ποιητοῦ, καὶ διὰ τὴν προέλευσιν τῆς καὶ διὰ τὴν γλῶσσαν της καὶ διὰ τὸ ὅφος, ἀποτελεῖς ἀξιοπερίεργον μνημεῖον, καὶ δὲν ἀντέχω νά μὴ παραχθέσω ἐδῶ μικρὸν ἀπόσπασμα, ἀντιγράφων ἀπὸ τὸ πολύτιμον ἄρθρον τοῦ κ. Ζώη:

« . . . Ἡξέροντας τὰ κίντυνα, εἰς τὰ ὅποια ἡ ἀνθωπότης εἶναι ὑποτα-

σομένη, ἀποφάσισα τὴν σήμερον νὰ κάμω τὴν παροῦσά μου τζέντολα. . . Πρῶτο ἀπ' ὅλα θέλω μετὰ τῆς θανᾶς μου, ἐὰν ηγρίσκουμει εἰς Ζάχυνθο, νὰ θάπτεται τὸ τακπεινόν μου σῶμα εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, ὅθεν ἐθάφτηταν οἱ γονεῖς μου. . .

«. . . τὴν ὁποίαν κατοικίαν ὅλη διορίζω καὶ ἀφίνω τῶν δύο μου υἱῶν φυσικῶν Διονύσιον καὶ Δημήτριον, γεναμένα μὲ τὴν Κανὴν Ἀγγέλικα Νίκην, τὰ ὄποια ἀναπιέστηκε μετὰ μέ, μὲ τὶς πρεπούμενες καυστέλες μου, καὶ ἀναθράπτηκαν εἰς τές διγκάλες μου καὶ σφόδρα τὰ ἀγαπῶ, ὡςπερ νὰ ἦτον λεγκίτιμα κατὰ τοὺς νόμους τῆς Ἐκκλησίας. . . .»

'Αλλ' ἡ διαθήκη δὲν ἔμελλε νὰ μείνῃ ἀπρόσβλητος. Εἶνε πολυθρύλλητος ἡ «συγγενικὴ δίκη» ἡ ὁποία κατεπίκρανε τὰ ὥραιούτερα ἐτη τῆς ζωῆς τοῦ ποιητοῦ, καί, μολονότι τὴν ἐκέρδισε, τὸν ἔκαμε δύσπιστον, μελαγχολικὸν καὶ μισάνθρωπον. Περὶ τῆς δίκης αὐτῆς,—εἰς τὴν ὁποίαν χρεωστοῦνται κατὰ μέγα μέρος τὰ ποιητικὰ συντρίμματα, ἐκεῖ ὅπου θ' ἀνεγείρετο ἵσως τέλειος καὶ περικαλλῆς ὅ ναὸς τῆς τέχνης τοῦ Σολωμοῦ.—δὲν ἔγνωρίζαμεν ἔως τῷρα πολλὰς λεπτομερείας. Τὸ ἀρθρὸν τοῦ κ. Ζώη μᾶς διαφωτίζει ἐπαρκῶς.

ΤΑ ΞΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Οἱ κ. κ. E. Sansot Orland καὶ Ad. van Bever ἔξιδωκαν ἐσχάτως εἰς ἔνα τόμον τὴν ἀπὸ καιροῦ ἀγγελλομένην συλλογὴν τῶν ἐκλεκτοτέρων ἔργων τῶν Ἰταλῶν διηγηματογράφων τοῦ δεκάτου τετάρτου, δεκάτου πέμπτου καὶ δεκάτου ἔκτου αἰώνος. Ἡ σειρὰ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ἔργων ποῦ παρουσιάζουν εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ οἱ δύο ρηθέντες λόγιοι ἀντίπροσωπεύει δόξικληρον σχολὴν τῆς ὁποίας βέβαια ἡ κορυφὴ εἶνε ὁ Βοκκάκιος. "Ἐνα χαριτωμένο καὶ ἀσεμνό χιοῦμορ μία ἀφέλεια, μία ζωὴ καὶ μία χάρις σχεδὸν πρωτογενής, διακρίνει τὰ ἔργα τῶν Ἰταλῶν διηγηματογράφων, ἡ μᾶλλον τῶν σατυρικῶν ἐρωτομυθογράφων, διότι τὰ ἔργα αὐτὰ εἶνε τόσοι μόνοι, σατυρικῆς καὶ εὐτραπέλου φαντασίας, ὅπου οἱ δύο γνωστοὶ ἔρωτες μεταξύ τῆς πολυυπνήτου θέσσας, κυριαρχοῦντες ἐλεύθεροι καὶ φυσικοὶ μέγρι... σκανδάλου.

Μία εἰσαγωγικὴ μελέτη τῶν δύο γνωστῶν λογίων, εὐρύτατα διαφωτίζει τὰ σχοτεινὰ μέρη τῆς φιλολογικῆς αὐτῆς ἔργαστας καὶ εἰσάγει τὸν ἀναγνώστη σ' τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἤνθισε τὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ διηγήματος. Τὸ ἔργον δὲ κάθε διηγηματογράφου, μετεφρασμένον ἀπὸ τοὺς ἐκδότας, συνοδεύεται καὶ ἀπὸ μίαν βιογραφικὴν καὶ ιστορικὴν σημείωσιν καὶ ἀπὸ μίαν βιογραφικὴν κριτικήν.

*

— Impressions Africaines ὑπὸ R. de Bonnafos τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ διευθυντοῦ τῆς «Διεθνοῦς Κριτικῆς» κ. Sansot Orland.

— Le probleme de l'avenir latin ὑπὸ Leon Balzalgette.

— Θρησκευτικὸς Προμηθέως (συλλογὴ λαρικῶν ποιημάτων ἐκ Καυκάσου) ὑπὸ K. Λαναρέδη ιατροῦ

— Antonio Francesco Doni (conteur florentin du XVIIe siècle) βιβλιογραφικὸς σημειώσεις ὑπὸ Ad van Bever καὶ E. Sansot Orland.

— Silentii dissolutio. Συλλογὴ ποιημάτων τοῦ κ. Σ. Σκίπη, μὲ προλεγόμενα τοῦ κ. Καμπάνη. Περὶ τῆς συλλογῆς αὐτῆς θὰ γράψῃ εἰς τὸ ἐπόμετον τεῦχος ὁ συνεργάτης μας κ. Π. Ζητουνιάτης.